

EXPUNERE DE MOTIVE

I. PREAMBUL

[1]. **Rațiunea reglementării.**

[2]. Organizația Națiunilor Unite, ca urmare a numeroaselor sale rapoarte tematice privind problema căsătoriilor copiilor și a căsătoriilor forțate, arată în mod explicit: **”căsătoria forțată și căsătoria copiilor (CFM) reprezintă o încălcare a drepturilor omului și o practică dăunătoare care afectează în mod disproporționat femeile și fetele la nivel global, împiedicându-le să trăiască libere de toate formele de violență. CFM amenință viețile și viitorul fetelor și femeilor din întreaga lume, privându-le de libertatea de a lua decizii cu privire la viața lor, perturbându-le educația, făcându-le mai vulnerabile la violență, discriminare și abuz și împiedicându-le participarea deplină în sferele economice, politice și sociale.**

[3]. Căsătoria copiilor este adesea însoțită de sarcini și nașteri precocce și frecvente, ceea ce duce la rate ale morbidității și mortalității materne mai mari decât media. CFM poate duce la încercarea femeilor și fetelor de a părăsi comunitățile lor sau de a se sinucide pentru a evita sau a scăpa de căsătorie”.

[4]. Eliminarea căsătoriilor copiilor până în 2030 reprezintă obiectivul mondial, care nu poate fi atins decât prin efortul tuturor statelor în care această modalitate de încălcare a drepturilor fundamentale încă este o practică semnificativă. Conform UNICEF, în acest deceniu de acțiuni pentru a pune capăt căsătoriilor copiilor, ***”progresul trebuie să fie de 17 ori mai rapid decât progresul din ultimul deceniu”***. Printre factorii multipli care interacționează pentru a pune un copil în pericol de căsătorie, întotdeauna se regăsește și cadrul legislativ inadecvat.

[5]. Legiferarea vârstei minime pentru căsătorie în Codul civil nu este eficientă și în ceea ce privește conviețuirea copiilor, astfel că este necesară incriminarea acțiunilor de obligare a copiilor care nu au vârsta legală pentru a se căsători și a altor persoane care încurajează diverse tipuri de ceremonii care însoțesc aceste căsătorii timpurii, care, deși nu pot fi încheiate formal din pricina legislației civile, sunt, în fapt, precedate, însoțite sau urmate de evenimente familiale și sociale care sunt similare celor care sunt organizate pentru persoanele adulte care se căsătoresc.

[6]. Prezenta propunere legislativă are ca obiect **incriminarea căsătoriilor și conviețuirilor forțate și includerea acestora în formele de exploatare a ființei umane**, prin completarea prevederilor art. 182 din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, („Codul Penal”) și **introducerea unui nou articol, art. 209¹**, după art. 209 din Codul Penal.

[7]. Această propunere legislativă are în vedere și necesitatea de a transpune în dreptul intern dispozițiile Directivei (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, („Directiva 2024/1385”), în componenta care impune Statelor Membre incriminarea și combaterea **fenomenului căsătoriilor și conviețuirilor forțate**, cu precădere în cazul minorilor.

[8]. Directiva 2024/1385 statuează, la punctul (16) din Preambulul său, următoarele:

Căsătoria forțată este o formă de violență care implică încălcări grave ale drepturilor fundamentale și, în special, ale drepturilor femeilor și ale fetelor la integritate fizică, libertate, autonomie, sănătate fizică și mintală, sănătate sexuală și reproductivă, educație și viață privată. Sărăcia, șomajul, cutumele sau conflictele sunt factori care favorizează căsătoria forțată. Violența fizică și sexuală și amenințările cu violența sunt utilizate frecvent ca forme de constrângere pentru a forța o femeie sau o fată să se căsătorească. Adesea, căsătoriile forțate sunt însoțite de forme de exploatare și violență fizică și psihologică, cum ar fi exploatarea sexuală. Prin urmare, este necesar ca toate statele membre să incrimineze căsătoriile forțate și să prevadă pedepse adecvate pentru autorii acestor infracțiuni.

[9]. În acest context, România continuă să se confrunte cu problema fenomenului căsătoriilor forțate. Statisticile sunt îngrijorătoare, existând, conform ultimului recensământ din anul 2021, 521 de minore cu vârsta între 11 și 14 ani care se află într-o așa-zisă conviețuire consensuală, stabilind cu partenerii acestora relații tipice unor soți.

[10]. Nici segmentul de vârstă 15-17 ani nu este de neglijat, în România existând peste 267.000 de femei care s-au căsătorit sau au intrat în relații de concubinaj stabile, în trecut, în acest interval de vârstă. Deși această practică a cunoscut un declin natural în rândul populației, ea nu a dispărut.

[11]. Din aceste rațiuni, Directiva 2024/1385 se impune a fi transpusă cu precădere și în regim de urgență, tocmai pentru a reglementa și institui garanții în ceea ce privește protejarea victimelor căsătoriilor și conviețuirilor forțate, pentru a preveni și pedepsi faptele care le alterează definitiv, în special copiilor, șansa de a atinge cel mai înalt nivel de dezvoltare posibil, primejduind dezvoltarea fizică, psihică, intelectuală și morală a copilului.

[12]. ”Căsătoria copiilor compromite adesea dezvoltarea unei fete, ducând la sarcini timpurii și izolare socială, întrerupând școlarizarea ei, limitându-i oportunitățile de avansare în carieră și vocațională și expunând-o riscului de violență domestică”. În plus, UNICEF atrage atenția asupra faptului că, ”deși impactul asupra copiilor care se căsătoresc nu a fost studiat pe larg, căsătoria poate plasa, în mod similar, băieții într-un rol de adult pentru care nu sunt

pregătiți și poate pune presiuni economice asupra lor și le poate limita oportunitățile de educație ulterioară sau de avansare în carieră”.

[13]. De asemenea, nu trebuie neglijată dimensiunea exploatării unei persoane prin încheierea unei căsătorii forțate sau a maternității de substituție, precum și a adopției ilegale, care nu se regăsesc în prezent în definiția acestei noțiuni din art. 182 Cod penal.

[14]. Astfel, Directiva (UE) **2024/1712** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia arată următoarele (par. 6):”*având în vedere gravitatea practicilor respective și pentru a combate creșterea constantă a numărului și a relevanței infracțiunilor privind traficul de persoane săvârșite în alte scopuri decât exploatarea sexuală sau prin muncă, **exploatarea maternității de substituție, cea a căsătoriei forțate sau cea a adopției ilegale ar trebui incluse ca forme de exploatare** în directiva menționată, în măsura în care îndeplinesc elementele constitutive ale traficului de persoane, inclusiv criteriul mijloacelor. Mai precis, în ceea ce privește traficul de persoane în scopul exploatării maternității de substituție, prezenta directivă vizează persoanele care constrâng femeile să fie mame purtătoare sau care le induc în eroare pentru a acționa astfel...*”.

[15]. În acest context, adoptarea prezentei propuneri legislative constituie un demers esențial pentru asigurarea protecției persoanelor minore și majore, indiferent de sexul acestora, împotriva căsătoriilor forțate și timpurii, indiferent dacă ele urmează, sub aspect formal, procedura legală de încheiere a căsătoriei, dar și atunci când, în lipsa unui consimțământ valabil, unul sau ambii dintre parteneri sunt forțați la o conviețuire similară aceleia dintre soți. Incriminarea căsătoriei și conviețuirii forțate este necesară nu doar pentru atingerea obiectivelor asumate la nivel european, ci și pentru protejarea valorilor fundamentale precum dreptul la integritate fizică și psihică, la viață intimă, la demnitatea umană, la autonomie personală, precum și dreptul la educație și egalitatea de șanse.

[16]. În lipsa unor prevederi exprese care să instituie un standard adecvat de protecție împotriva căsătoriilor și conviețuirilor forțate, victimele rămân fără un cadru clar care să le asigure protecția drepturilor. Lacuna legislativă conduce la perpetuarea impunității în rândul celor care inițiază, încurajează, tolerează sau participă la astfel de practici.

II. DIAGNOZĂ

[17]. **Normele comunitare și actuala reglementare națională.** Directiva 1385/2024 prevede la articolul 4 următoarele:

Statele membre se asigură că următoarele fapte comise cu intenție sunt pedepsite ca infracțiuni:

(a) forțarea unui adult sau a unui copil să se căsătorească;

(b) ademenirea unui adult sau a unui copil pe teritoriul unui alt stat decât cel în care își are reședința, cu scopul de a forța adultul sau copilul în cauză să se căsătorească.

[18]. Directiva (UE) 2024/1712, în **Articolul 1** (Modificarea Directivei 2011/36/UE) prevede: *”Exploatarea include, cel puțin, exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, inclusiv cerșitul, sclavia sau practicile similare sclaviei, aservirea, exploatarea activităților infracționale sau prelevarea de organe ori exploatarea maternității de substituție, a căsătoriei forțate sau a adopției ilegale.”;*

[19]. Deși Codul Penal conține prevederi referitoare la exploatarea persoanelor, la traficul de persoane ori de minori, acestea nu au capacitatea de a proteja persoanele vulnerabile în cazul **fenomenului căsătoriilor și conviețuirilor forțate.**

[20]. Spre exemplu, art. 182 din Codul Penal a cărui modificare se propune prevede că:

„Art. 182 Exploatarea unei persoane

Prin exploatarea unei persoane se înțelege:

- a) *supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;*
- b) *ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;*
- c) *obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;*
- d) *obligarea la practicarea cerșetoriei;*
- e) *prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.*
- f) *obligarea la săvârșirea de fapte prevăzute de legea penală.”*

[21]. Totodată, Capitolul VII intitulat *„Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile”* nu conține nicio normă incriminatoare referitoare la căsătoriile și conviețuirile forțate.

[22]. Astfel, se poate observa că legislația din România nu oferă nicio formă de protecție din perspectiva dreptului penal, contrar prev. art. 4 din Directiva 2024/1385.

Date statistice recente cu privire la căsătoriile și conviețuirile timpurii nu există. Însă un indicator aflat în strânsă legătură cu coabitarea copiilor în mod similar soților este acela care rezultă din statisticile naționale și cercetările referitoare la mamele minore din România. La finalul anului 2024 România era pe primul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește mamele minore¹. Acest loc rușinos în clasamentul european se menține de mulți ani. Conform datelor INS în 2021, România avea 8024 mame minore, cel mai mare număr din Uniunea Europeană². Dintre acestea: 3.446 de mame minore aveau 17 ani, 2.424 de mame minore au 16

¹ http://www.tvr.ro/recomandari/romania-are-cele-mai-multe-mame-minore_48986.html

² <https://www.edupedu.ro/romania-ramane-tara-cu-cele-mai-multe-mame-minore-din-uniunea-europeana-in-2021-numarul-mamelor-sub-14-ani-este-in-crestere/>

ani, 1.409 de mame minore aveau 15 ani, **745 de mame minore aveau între 10 și 14 ani (în creștere față de 731 mame minore de această vârstă în 2020).**

În Uniunea Europeană, în 2021 au fost 27.845 de mame sub 18 ani, față de 29.505, cu un an înainte. În 2021, în Uniunea Europeană erau 14.010 de mame în vârstă de 17 ani, 8.268 de mame în vârstă de 16 ani, 3.903 de mame în vârstă de 15 ani și **1.664 de mame cu vârstă între 10 și 14 ani. Aproape jumătate dintre aceste mame, cu vârsta foarte mică, au fost în România - 745 de mame minore cu vârsta între 10 și 14 ani.**

[1]. Studiile științifice spun același lucru. **Aproape jumătate (45%) dintre mamele cu vârsta sub 15 ani din UE provin din România**, relevă un studiu realizat de Salvați Copiii România în anul 2023³. Țara noastră înregistrează **34 de nașteri la 1.000 de adolescente**⁴. **Cu toate că România a dat în 2022 doar 4,59% din nașterile din UE, procentul ajunge la 28,14% pentru nașterile din mame sub 18 ani și la 44,17% pentru cele provenind de la mame care nu au împlinit 15 ani.** Una din trei fete care erau mame/gravide minore în România a rămas însărcinată pentru prima dată în jurul vârstei de 15 ani sau mai puțin, arată același studiu.

[2]. Într-un alt studiu efectuat de UNICEF⁵ publicat în ianuarie 2022, se arăta că, în medie, **rata natalității (exprimată ca procent din totalul nașterilor) la fetele românce de 10 - 14 ani este de 8,5 ori mai mare decât media UE, în timp ce rata la 15-19 ani este de 3,4 ori mai mare decât media UE.** Din același studiu rezultă că **1 din 10 copii din România este născut de o mamă adolescentă, iar 1 din 6 adolescente care a avut un copil înainte de 15 ani, va avea al doilea copil înainte de 18 ani.**

[3]. Vulnerabilitatea acestor minore se reflectă și în faptul că ele ajung să aibă sarcini și nașteri multiple în minorat, la intervale foarte mici de timp, fără ca organismul lor să se refacă, fără a avea suport pentru îngrijirea lor în timpul sarcinii și pentru îngrijirea copiilor născuți. Într-un Ghid elaborat în anul 2024 de Asociația Moașelor din România⁶ se analizează situația mamelor minore care nasc a doua și a treia oară fiind, încă, în minorat, precizându-se că, doar în 2023, 15

³ Studiul „Situația mamelor și gravidelor minore din România”, realizat în perioada octombrie-decembrie 2023, <https://www.medicalmanager.ro/salvati-copiii-mamele-sub-15-ani-din-uniunea-europeana-provin-din-romania-in-proporie-de-45/>

⁴ Conform Comunicatului de presă "ziua-femeii-2024" al Institutului Național de Statistică, "În anul 2022, fertilitatea feminină la nivel de țară a fost **de 43,6 copii născuți-vii la 1000 de femei de vârstă fertilă (15-49 ani)**. Cele mai mari rate de fertilitate (născuți-vii la 1000 femei de vârstă fertilă, adică între 15-49 ani, din populația rezidentă) s-au înregistrat în județele Suceava (57,9‰), Vaslui (54,1‰) și Iași (52,2‰), iar cele mai scăzute în județele Mehedinți (31,6‰) și Gorj (32,7‰). INS nu oferă date separate despre mame majore și mame minore, în comunicat.

chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/comunicat-ziua-femeii-2024.pdf

⁵ "Sumar de politici - prevenirea sarcinilor și a consecințelor acestora la adolescente" <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.unicef.org/romania/media/8331/file/SUMAR%20DE%20POLITICI%20prevenirea%20sarcinilor%20%C8%99i%20a%20consecin%C8%9Belor%20acesto%20la%20adolescente.pdf>

⁶Prevenirea (recurenței) sarcinii la minore (Ghid) chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://moasele.ro/wp-content/uploads/2025/03/Prevenirea-recurente-sarcinii-la-minore_Ghid.pdf

fete cu vârsta de 14 ani, 104 fete cu vârsta de 15 ani, 307 fete care aveau 16 ani au născut a doua oară, iar 21 de fete cu vârsta de 16 ani și 87 de fete cu vârsta de 17 ani au născut cel de-al treilea copil, potrivit datelor de la Institutul Național de Statistică (Evenimente demografice, 2023⁷). În anul 2023, au fost **27 adolescente care au devenit mame la vârsta de 12 ani**, 627 de mame minore care au născut în 2023 aveau sub 15 ani, iar dintre acestea **218 fete au născut fără niciun control prenatal**.

[4]. Aspectele complexe ale sarcinii fetițelor și adolescentelor cuprind: riscurile obstetricale în cazul unei mame copil sau adolescente și riscurile perinatale (care se referă la făt și nou-născut)⁸, relația dintre sănătatea mintală și sarcina la adolescență⁹, probabilitatea crescută de a naște copii subponderali și deficitul de dezvoltare raportate în rândul copiilor părinților adolescenți¹⁰, abandonul școlar și condamnarea la sărăcie¹¹, riscul crescut al copiilor născuți de mame minore de a avea ei înșiși copii în adolescență¹² (studiile internaționale sunt confirmate de statisticile naționale, în România **una din trei fete gravide în perioada minoratului are mamă care a născut la rândul ei primul copil în minorat**, iar una din cinci fete gravide înainte de 18 ani -21% - este, la rândul ei, născută în perioada de minorat a mamei¹³).

[5]. Abandonul școlar în cazul unei sarcini la vârstă mică este o certitudine, dat fiind că **8 din 10 mame și gravide sub 18 ani nu merg la școală**, așa cum rezultă dintr-un studiu calitativ efectuat de Salvați Copiii România în anul 2022¹⁴, foarte grav fiind faptul că **75% dintre gravidele și mamele minore au renunțat la școală în gimnaziu**. Studiile internaționale efectuate în decursul timpului ajung la aceeași concluzie, dar fetele care se întorceau la școală au rate mai scăzute de repetare a sarcinii, iar rezultatele academice pot oferi stimulente pentru a amâna o altă sarcină¹⁵.

[6]. Din analiza situației mamelor minore rezultă că în multe dintre cazuri se poate vorbi despre abuzul sexual asupra acestor fete. Așa cum rezultă din "Studiul privind mamele minore și gravidele minore", dat publicității de Salvați Copiii, în februarie 2024, **"cel puțin una din trei fete care au rămas însărcinate în jurul vârstei de 15 ani sau mai puțin au avut parteneri mai mari cu 5 ani sau mai mult, ceea ce plasează cazuistica în sfera abuzului sexual"**.

⁷ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/evenimente_demografice_in_anul_2023.pdf

⁸ Sintetizate la pag 9 din Ghidul publicat de Asociația Moașelor Independente din România

⁹ Kathleen P Tebb 1, Claire D Brindis "Înțelegerea impactului psihologic al sarcinii la adolescență printr-un cadru socio-ecologic și o abordare a cursului de viață", <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34991169/>

¹⁰ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12265630/>

¹¹ LD Dorrell, "Un viitor în pericol: copii care au copii", <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12288404/>

¹² CS Alexandru 1, B Guyer, Sarcina la adolescență: apariție și consecințe, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8493058/>

¹³ <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.salvaticopiii.ro/sites/ro/files/2024-04/studiu-privind-mamele-minore.pdf>

¹⁴ <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.salvaticopiii.ro/sites/ro/files/2023-11/studiu-mame-minore-statistici-si-solutii.pdf>; KA Moore , DE Myers , DR Morrison , CW Nord , B Brown , B Edmonston "Vârsta la prima naștere și sărăcia ulterioară", <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12319701/>

¹⁵ PB Nelson, Sarcina repetată în rândul mamelor adolescente: o revizuire a literaturii, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/2198329/>

În majoritatea situațiilor (55% dintre acestea) relația declarată de mamă sau viitoarea mamă cu tatăl copilului este aceea de **concubinaj**. **În cazul mamelor minore ponderea cuplurilor parentale care locuiesc în aceeași gospodărie este majoritară (59%)**. Aproximativ una din cinci mame minore declară că este ”căsătorită” cu tatăl copilului/copiilor.

[7]. Problematika acestor ”cupluri” de copii este, însă, mult mai complexă decât dimensiunea abuzului sexual, care se devoalează ca fiind săvârșit asupra fetelor, de regulă, în momentul în care acestea deja ajung în atenția sistemului medical pentru că dau naștere unui copil, deci la interval mare de timp de la începerea actelor sexuale și de la mutarea fetei minore în altă gospodărie. O multitudine de cazuri în care copiii sunt forțați să conviețuiască precum soții adulți rămân necunoscute. Celelalte drepturi fundamentale privind libertatea individuală și libertatea de mișcare, sănătate și integritate fizică și psihică, drepturile care țin de protejarea vieții intime, dreptul la dezvoltare a copilului până la cel mai înalt nivel pe care îl poate atinge, dreptul la educație și toate celelalte tipuri de interacțiuni specifice copilăriei și adolescenței, care suferă multiple și îndelungi încălcări, sunt neglijate fără o incriminare specifică a conviețuirii copiilor.

III. PROGNOZĂ

[8]. Din datele prezentate mai sus, rezultă fără dubiu că există o realitate socială în care drepturile fundamentale ale copiilor obligați la conviețuire similară soților sunt sistematic încălcate, iar mecanismele civile și administrative existente, precum și politicile și serviciile sociale implementate nu au reușit să diminueze semnificativ aceste încălcări ale drepturilor copilului și să schimbe comportamentul adulților care forțează sau încurajează copiii la aceste conviețuiri în cuplu.

[9]. Contribuind la obiectivul mondial ambițios privind eliminarea căsătoriilor copiilor până în 2030 și având în vedere necesitatea transpunerii în dreptul intern a Directivei 2024/1385, în scopul sporirii protecției persoanelor, în special a minorilor, împotriva acestor căsătorii, este imperioasă reglementarea unui cadru distinct, cuprinzător și adecvat pentru sancționarea penală a faptelor de căsătorie și conviețuire forțate, care să reflecte gravitatea acestora și impactul asupra victimelor.

[10]. Astfel, sfera de cuprindere a noțiunii de „*exploatare a unei persoanei*” reglementate de prev. art. 182 Cod penal va îngloba și exploatarea maternității de substituție, a căsătoriei forțate sau a adopției ilegale, în timp ce norma de incriminare a căsătoriilor și conviețuirilor forțate va fi prevăzută în cadrul Titlului I – **Capitolul VII - Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile**, respectiv prin introducerea art. 209¹ din Codul penal, care reglementează în mod expres elementele constitutive ale faptei, circumstanțele agravante, formele de participare, precum și alte forme de protecție a victimelor.

[11]. Rațiunea sistematizării normei de incriminare în ansamblul Capitolului VII este justificată și de necesitatea aplicării, în completare, a prevederilor art. 154 alin. (4) și ale art. 182

din Codul penal, care corelează noua infracțiune cu regimul prescripției speciale aplicabile infracțiunilor comise asupra minorilor și se consacră căsătoria forțată drept o formă de exploatare.

[12]. Astfel, prin completarea art. 182 din Codul penal și introducerea art. 209¹, după art. 209 din Codul Penal, se va realiza o consolidare a mecanismelor de protecție a persoanelor vulnerabile împotriva unor practici care, chiar dacă în unele cazuri sunt tolerate, contravin principiilor fundamentale ale omului, creând cadrul legislativ prin care forța coercitivă a statului poate interveni și opri astfel de practici.

[13]. Totodată, propunerea legislativă va contribui la reducerea căsătoriilor forțate atât prin creșterea responsabilității penale a celor implicați, inclusiv a părinților, liderilor religioși sau comunitari, cât și prin creșterea gradului de conștientizare a gravității acestora fapte la nivelul societății.

[14]. Norma de incriminare preconizată își propune să reglementeze exhaustiv acele situații care determină incidența răspunderii penale a persoanelor care determină victimele, prin diferite metode expres prevăzute, să încheie căsătorii forțate sau să stabilească forme de conviețuire forțată.

[15]. Atragerea prin manevre frauduloase pe teritoriul unui alt stat **sau împiedicarea întoarcerii în țara în care locuia victima, în scopul** încheierii unei căsătorii forțate, este, de asemenea, incriminată, deoarece descoperirea unei alte realități decât cea expusă înainte de călătoria transfrontalieră, într-un mediu cu totul străin, în care victima este la distanță de familie și de alte persoane cunoscute care i-ar putea veni în ajutor, are un efect constrictiv în sine, chiar dacă nu se finalizează căsătoria sub aspect formal **sau nu se realizează conviețuirea**.

[16]. Obligarea, inclusiv prin folosirea ascendentului pe care adulții îl au asupra copiilor, pentru a-i determina la conviețuire în cuplu a copiilor care nu au vârsta legală pentru a se căsători reprezintă o formă a căsătoriei forțate, numită în literatura de specialitate "căsătorie timpurie". Aceasta nu poate fi încheiată în mod oficial din pricina stabilirii prin legea civilă a vârstei minime pentru căsătorie, însă este pedepsit comportamentul care impune conviețuirea în fapt a doi copii sau a unui copil cu un adult, în mod similar soților, precum și formele agravate.

[17]. Conform art. 2 alin. (2) – (4) Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, interesul superior al copilului se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viața de familie. Principiul interesului superior al copilului este impus inclusiv în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin părinților copilului ori altor reprezentanți legali ai săi și va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de furnizorii privați acreditați, precum și în cauzele soluționate de instanțele judecătorești.

[18]. Copilul trebuie protejat împotriva conviețuirii forțate într-o relație similară căsătoriei, atât din perspectiva dezvoltării sale încă inadecvate din punct fizic, hormonal și psihic pentru a avea o viață de cuplu, dar și pentru că o astfel de conviețuire îi împiedică dezvoltarea emoțională

armonioasă, relaționarea socială corespunzătoare vârstei, continuarea educației și evoluția profesională.

[19]. Calitatea de subiecți activi ai infracțiunii va putea fi deținută atât de persoana care determină încheierea căsătoriei forțate sau a conviețuirii forțate (ca stare de fapt), cât și de persoana cu care victima este obligată să accepte o astfel de conviețuire, în anumite condiții, deoarece există și situații în care ambele persoane obligate la conviețuire, mai ales atunci când sunt minore, să fie victime ale înșelăciunii, ale constrângerii ori ale abuzului de autoritate.

[20]. Mai mult, într-o variantă asimilată, calitatea de Subiect activ va putea fi deținută inclusiv de către persoane care au sprijinit organizarea și desfășurarea ceremoniilor ce stau la baza acestor practici, care reflectă o toleranță socială crescută față de obligarea la conviețuire a copiilor în mod similar soților și chiar o manifestare a bucuriei în acest context, prin organizarea de petreceri, ceea ce îi descurajează pe copii să reclame încălcările drepturilor lor fundamentale, să suporte suferințele psihice și corporale, considerând că altfel vor fi respinși de comunitate, făcându-i să se simtă vinovați pentru abaterea de la obiceiurile de conviețuire și pentru consecințele pe care împotrivirea lor o poate avea asupra membrilor familiilor lor.

[21]. În același timp, prevederea propusă pune accentul pe protejarea minorilor, victime ale acestor practici, prin instituirea unor variante agravate prin raportare la vârsta victimelor minore. Totodată, limitele de pedeapsă au fost reglementate în mod proporțional cu pericolul social pe care îl implică modalitățile care stau la baza determinării încheierii căsătoriilor și conviețuirilor forțate.

[22]. Prevederea preconizată instituie o serie de cauze de nepedepsire, tocmai pentru a stimula combaterea acestui fenomen periculos, finalitatea urmărită fiind aceea de a descuraja aceste tipuri de practici în scopul protejării victimelor, dar și de a încuraja denunțarea precoce în scopul primordial al salvării cât mai multor copii, chiar și în detrimentul tragerii la răspundere penală a făptuitorilor.

[23]. Nu în ultimul rând, articolul 209¹ incriminează tentativa pentru anumite fapte penale și statuează asupra ipotezelor de concurs al infracțiunilor, precum și cu privire la măsura confiscării bunurilor sau valorilor care au stat la baza încheierii căsătoriilor forțate.

IV. CONCLUZII

[24]. Introducerea articolului 209¹, alături de completarea adusă prev. art. 182 din Codul penal, consolidează cadrul juridic național destinat protecției persoanelor vulnerabile împotriva practicilor de căsătorie și conviețuire forțate. Prin această reglementare se stabilește o incriminare explicită și complexă a acestor fapte, însoțită de prevederi clare privind circumstanțele agravante, impunitatea victimei, confiscarea bunurilor și corelarea cu alte infracțiuni. Astfel, statul

dobândește un instrument penal eficient pentru intervenția rapidă, coerentă și proporțională în cazurile de abuzuri ce vizează libertatea individuală, demnitatea umană și egalitatea de șanse.

[25]. În ansamblul său, această propunere legislativă reflectă angajamentul statului român de a combate violența bazată pe gen, de a respecta drepturile copilului și de a promova egalitatea și libertatea individuală. Aceasta reprezintă un avans necesar în modernizarea legislației penale și în asigurarea unui răspuns ferm, adaptat realităților culturale și sociale din România, dar și o modalitate de a veni în întâmpinarea obligațiilor asumate la nivelul Uniunii Europene.

[26]. Având în vedere faptul că legea prezentă conține o infracțiune cu totul nouă și va incrimina comportamente care au fost până în prezent tolerate la nivel social, este nevoie de stabilirea unui termen de intrare în vigoare după un interval de timp de la publicarea în Monitorul Oficial al României care să permită informarea prin mijloace media audio-vizuale, pentru pregătirea populației în scopul adaptării conduitei astfel încât să nu intre în coliziune cu noua incriminare și să conformeze acțiunile sale noii legislații.

*

Având în vedere aceste considerente, vă propunem spre dezbatere și aprobare prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Deputat